EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 2.10.2024
COM(2024) 427 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Jaarverslag over de in 2023 gefinancierde humanitaire hulpacties van de Europese Unie

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....2

De wereldwijde context waarbinnen hulp wordt verleend.....2

Adequate en doeltreffende humanitaire hulp bieden aan getroffen bevolkingsgroepen.....5

Evaluatie van eventuele externe beoordelingen van specifieke acties.....9

Inleiding

Dit verslag bevat een overzicht van de belangrijkste activiteiten en beleidsresultaten van de Unie op het gebied van humanitaire hulp in 2023, zoals deze via het directoraat-generaal Europese Civiele Bescherming en Humanitaire Hulp (DG ECHO) van de Europese Commissie zijn uitgevoerd. Het is opgesteld overeenkomstig artikel 19 van Verordening (EG) nr. 1257/96 van de Raad van 20 juni 1996 betreffende humanitaire hulp, dat vereist dat de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een jaarverslag indient met een overzicht van de gedurende het voorbije jaar gefinancierde acties.

DG ECHO heeft als mandaat **het redden en beschermen van levens, het voorkomen en verlichten van menselijk lijden en het waarborgen van de integriteit en waardigheid van bevolkingsgroepen die worden getroffen door natuurrampen en door de mens veroorzaakte catastrofes** binnen of buiten de EU. In het kader van deze gemeenschappelijke overkoepelende doelstelling treedt DG ECHO enerzijds op als donor van humanitaire hulp en hulpverlener van de EU en anderzijds als coördinator en facilitator van civielebeschermingsoperaties op EU-niveau via het Uniemechanisme voor civiele bescherming, dat in aanzienlijke mate buiten de EU actief is om snel noodhulp en humanitaire hulp te verlenen in tijden van crisis en als zodanig de in dit document beschreven werkzaamheden op het gebied van humanitaire hulp van DG ECHO aanvult. De activiteiten van DG ECHO dragen bij aan de verwezenlijking van de politieke prioriteiten van de Commissie, namelijk een sterker Europa in de wereld, een Europese Green Deal en de bevordering van onze Europese manier van leven.

De EU verstrekt via DG ECHO humanitaire hulp aan mensen in nood overal ter wereld, op basis van de humanitaire beginselen van **menselijkheid, onpartijdigheid, onafhankelijkheid en neutraliteit**, verankerd in artikel 214 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en in de Europese consensus over humanitaire hulp[1)]. De humanitaire hulp van de EU wordt verdeeld om bijstand te verlenen aan wie die het hardst nodig heeft, ongeacht nationaliteit, godsdienst, geslacht, etnische afkomst of politieke overtuiging. Ook komt zij in het bijzonder tegemoet aan de behoeften van vrouwen, kinderen, ouderen, zieken en personen met een handicap[2].

De wereldwijde context waarbinnen hulp wordt verleend

In 2023 waren er aanzienlijke humanitaire uitdagingen als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, de escalerende situatie in het Midden-Oosten, met name in Palestina, de aanhoudende strijd in Sudan, en de aanhoudende crises in de Sahel. De EU verleende aanzienlijke steun aan Oekraïne, met humanitaire hulpoperaties voor een totaalbedrag van 785 miljoen EUR sinds februari 2022. Daarnaast bereikte de wereldwijde voedselonzekerheid in 2023 recordhoogten, waarbij vijf landen met een potentiële hongersnood werden geconfronteerd en Palestina[3] de ernstigste voedselcrisis in de recente geschiedenis doormaakte.

Grote uitdagingen in het wereldwijde humanitaire landschap als gevolg van langdurige crises, klimaatverandering, onvoorziene rampen en uitbraken van ziekten hebben geleid tot een verdere **verslechtering van de humanitaire situatie** ook in vele andere delen van de wereld, wat heeft geleid tot een **humanitaire nood die groter is dan ooit**. In het meest recente overzicht van wereldwijde humanitaire hulp voor 2023[4)] van het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (OCHA) van de Verenigde Naties (VN) wordt geschat dat eind 2023 in totaal 363,3 miljoen mensen humanitaire hulp en

[1] Gemeenschappelijke verklaring van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, het Europees Parlement en de Europese Commissie (2008/C 25/01).

[2] Overeenkomstig het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, waarbij de EU partij is.

[3] De benaming Palestina mag niet worden uitgelegd als erkenning van de staat Palestina en laat de afzonderlijke standpunten van de lidstaten ter zake onverlet.

[4] Global Humanitarian Overview 2023, update van december (momentopname op 31 december 2023) | OCHA (unocha.org).

bescherming nodig hebben; dat is een stijging van 11,4 % ten opzichte van 2022. De financiering was echter niet toereikend voor de toenemende behoeften. Het financieringstekort tussen de humanitaire behoeften en de beschikbare middelen nam toe van een tekort van 18,3 miljard USD in 2022 tot een tekort van 27,7 miljard USD eind 2023 [5)] .

Het verlenen van humanitaire hulp blijft een uitdaging door **onvoorspelbaarheid, volatiliteit en onveiligheid**, wat aanzienlijke risico's met zich meebrengt voor humanitaire hulpverleners. Toegangsbeperkingen belemmeren de verlening van humanitaire hulp wanneer de **toegang** tot mensen die hulp nodig hebben, wordt **geweigerd of beperkt**, en bemoeilijken de uitvoering van noodzakelijke controlemaatregelen, zoals monitoring ter plaatse en evaluaties van de behoeften. Toenemende schendingen van het **internationaal humanitair recht (IHR)** maken de risico's en de complexiteit van humanitaire hulpverlening nog groter.

Ondanks deze **uitdagingen** is de Commissie **erin geslaagd haar doelstellingen te behalen**, overeenkomstig de prioriteiten en kernacties die zijn uiteengezet in de mededeling van de Commissie over het humanitaire optreden van de EU "Nieuwe uitdagingen, zelfde beginselen", die in maart 2021 is vastgesteld[6)]. De **EU is nog steeds een van de belangrijkste humanitaire donoren ter wereld** en verleende principiële en op behoeften gebaseerde humanitaire bijstand in 114 landen[7], goed voor 9,4 % van de totale middelen die in het kader van het mondiale humanitaire systeem zijn gemobiliseerd [8)]. De EU wil ervoor zorgen dat er geld beschikbaar is om zoveel mogelijk mensen in nood in zoveel mogelijk landen te helpen en dat er op een snelle, efficiënte en alomvattende manier wordt gereageerd. Het lokale netwerk van DG ECHO (50 kantoren in 40 landen, ongeveer 430 nationale en internationale medewerkers) biedt in dit verband belangrijke bijstand. De oorspronkelijke begroting voor humanitaire hulp voor 2023 werd vastgesteld op **1 643 miljoen EUR**[9)]. In de loop van het jaar werden verschillende begrotingsverhogingen[10] ontvangen, afkomstig uit de volgende bronnen:

- de reserve voor solidariteit en noodhulp (SEAR) om verschillende crises te dekken, waaronder Oekraïne en de wereldwijde achteruitgang van de voedselzekerheid (579,3 miljoen EUR);
- herprogrammeringen, verhogingen en herschikkingen van instrumenten uit rubriek VI om het hoofd te bieden aan de complexiteit van crises in Palestina, Armenië of Tsjaad (69,7 miljoen euro);
- Virement Aide Humanitaire (VAH — art. 30(2) FR); toegewezen aan Mauritanië (2,7 miljoen EUR);
- externe bestemmingsontvangsten van lidstaten (5,4 miljoen EUR).

De definitieve **begroting voor humanitaire uitgaven in 2023** bedroeg **2 421,8 miljoen EUR**, waarmee de Commissie niet alleen kan optreden in grootschalige humanitaire crisissituaties — zoals Oekraïne, Syrië, Palestina of Sudan — maar ook in vergeten crises, waarbij 17 %[11] van haar oorspronkelijke begroting voor 2023

[5] Global Humanitarian Overview 2022, update van december (momentopname op 31 december 2022) |. OCHA (unocha.org).

[6] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over het humanitaire optreden van de EU:nieuwe uitdagingen, zelfde beginselen, COM(2021) 110 final.

[7] De ontwikkeling van het cijfer is deels te toe te schrijven aan een verandering van methode, na de aanpassingen op de site van het financiële controlesysteem van de VN.

[8] Financieel controlesysteem van de VN, Global Funding Overview Summary 2023.

[9] Dit bedrag houdt geen rekening met ondersteunende uitgaven (BA-onderdelen). Rekening houdend met deze uitgaven lag het oorspronkelijke bedrag in 2023 voor het volledige instrument op 1 654,8 miljoen EUR.

[10] Bovenop die verhogingen werd 121,7 miljoen EUR ter beschikking gesteld uit de operationele reserve.

[11] Vergeleken met een oorspronkelijke begroting van 1 687 miljoen EUR, die de oorspronkelijke begroting (1 643 miljoen EUR) plus de initiële operationele reserve (122 miljoen EUR) minus de middelen voor rampenparaatheid (78 miljoen EUR) is. De oorspronkelijke begroting voor vergeten crises zou neerkomen op 17,5 % van de hierboven genoemde begroting.

(286 miljoen EUR) aan dergelijke crises[12] wordt toegewezen. Bijlage I bevat de begroting die in 2023 was toegewezen aan de belangrijkste crises die onder de acties van de Commissie vallen.

De belangrijkste acties in de verschillende regio's van de wereld kunnen als volgt worden samengevat:

- **Zuidoost-Europa, het Oostelijk Nabuurschap en Turkije:** het humanitaire optreden in de regio bleef sterk getekend door de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne en had betrekking op verschillende sectoren, waaronder winterklaar maken, bijstand in geld, bescherming, gezondheidszorg en onderwijs. De Commissie wees in 2023 300 miljoen EUR toe aan Oekraïne om te voorzien in onmiddellijke humanitaire behoeften, waarmee meer dan 17,6 miljoen mensen in nood werden bereikt. Daarnaast werd 20 miljoen EUR beschikbaar gesteld voor noodhulp om te voorzien in de behoeften van Oekraïense vluchtelingen die naar Moldavië zijn gevlucht, en in de behoeften van hun gastgemeenschappen. In Turkije verstrekte de Commissie 78,2 miljoen EUR[13] ter ondersteuning van zowel kwetsbare vluchtelingen als de Turkse bevolking die zijn getroffen door de twee aardbevingen van februari 2023. Bovendien werd het sociaal vangnet voor noodgevallen (ESSN) in juli 2023 met succes overgedragen van humanitaire financiering naar ontwikkelingsfinanciering onder DG NEAR, in overeenstemming met de strategie voor de koppeling tussen humanitaire en ontwikkelingshulp.
- **Oost- en Zuidelijk Afrika:** de regio bleef gekenmerkt door conflicten, volksverhuizingen, epidemieën en extreme weersomstandigheden (zoals langdurige overstromingen en droogte in de Grote Hoorn van Afrika of het intense cycloonseizoen, vooral in Madagaskar, Malawi en Mozambique). De aanzienlijk verslechterende humanitaire situatie in veel landen, zoals Sudan, de Democratische Republiek Congo (DRC), de Hoorn van Afrika (Somalië, Ethiopië, Kenia), Zuid-Sudan, Uganda, Burundi of Mozambique, heeft geleid tot een algemene voedselonzekerheid en tot een verlies van bestaansmiddelen. De Commissie heeft ook extra middelen vrijgemaakt om de gevolgen aan te pakken van het conflict in Sudan, dat in april 2023 begon en tot de grootste ontheemdingscrisis ter wereld en een humanitaire crisis met gevolgen voor de wijde regio heeft geleid. De oorspronkelijke begroting van 330,7 miljoen EUR werd verhoogd tot meer dan 595,02 miljoen EUR om deze en andere dringende humanitaire behoeften in de regio aan te pakken.
- **Midden-Oosten:** na de terroristische aanval op Israël van 7 oktober 2023, het daaropvolgende conflict in Gaza en de daaruit voortvloeiende ontheemding van het grootste deel van de Palestijnse bevolking die in Gaza woont (1,7 miljoen mensen), heeft de Commissie haar humanitaire bijstand aan Palestina verviervoudigd tot meer dan 100 miljoen EUR[14], om in de meest elementaire behoeften van de Palestijnen te voorzien. De Commissie bleef ook voorzien in de behoeften van de bevolking in Syrië, die nog groter werden door de aardbevingen in februari 2023, door meer dan 182 miljoen EUR aan bijstand te verlenen (d.w.z. levering van voedsel, geneesmiddelen, schoon water, noodopvang, bescherming en onderwijs in noodsituaties). In Jordanië en Libanon werd meer dan 79 miljoen EUR toegewezen voor steun aan Syrische vluchtelingen en kwetsbare gastgemeenschappen.
- **West- en Centraal-Afrika:** de Commissie heeft meer dan 181,5 miljoen EUR van haar oorspronkelijke begroting toegewezen voor het aanpakken van voedselonzekerheid en ondervoeding die voornamelijk worden veroorzaakt door conflicten, en multisectorale

[12] De ernstige en langdurige crises die geen media-aandacht trekken en waarbij de internationale hulp aan de getroffen bevolkingsgroepen ontoereikend is, zoals in Haïti of de Rohingya-crisis.

[13] Dit bedrag omvat middelen uit herschikte middelen, het HIP voor Turkije 2023 en het instrumentarium voor noodsituaties.

[14] Met inbegrip van 92,5 miljoen EUR uit het HIP en 10 miljoen EUR die via de capaciteit voor de Europese humanitaire respons beschikbaar is gesteld.

behoeften van intern ontheemden, om het vervoer van personeel en goederen te verzekeren en de paraatheid bij rampen te ondersteunen in de Sahellanden, het bekken van het Tsjaadmeer, Noordwest- en Zuidwest-Kameroen, Noordwest-Nigeria en de Centraal-Afrikaanse Republiek. Er werden versterkingen gemobiliseerd, vooral om de voedselonzekerheid aan te pakken, wat heeft geresulteerd in een definitieve begroting voor de regio van meer dan 279,3 miljoen EUR.

- **Noord-Afrika, Irak en het Arabisch schiereiland:** de Commissie legde 143 miljoen EUR vast om te voorzien in de behoeften van door conflicten getroffen ontheemden en vluchtelingen in Noord-Afrika (Libië, Egypte en Algerije — de Sahrawi-vluchtelingen) en Irak, en van de slachtoffers van het conflict in Jemen, ten behoeve van multisectorale bijstand op gebieden als water, sanitaire voorzieningen en hygiëne, voedsel en voeding, onderwijs in noodsituaties, gezondheidszorg — met inbegrip van geestelijke gezondheid en psychologische ondersteuning, geïntegreerde beschermingsrespons, juridische bijstand (identiteitsdocumenten) en interventies voor opvang. Via aanvullende financiering, vooral om krachtiger te reageren op het conflict in Jemen, kon uiteindelijk 183,12 miljoen EUR definitief aan deze regio worden toegewezen.
- **Azië en Stille Oceaan:** de Commissie heeft in 2023 meer dan 258,59 miljoen EUR toegewezen aan de regio, voornamelijk om te voorzien in de toenemende humanitaire behoeften van de bevolking in Afghanistan (met name de vrouwen en meisjes wier rechten en kansen verder werden beperkt door de interimregering van de Taliban) en in de groeiende humanitaire behoeften van de complexe crisis in Myanmar/Birma, waaronder gedwongen ontheemding naar buurlanden, voornamelijk Bangladesh. Er werd steun verleend in Pakistan na de zware overstromingen, en er werd ook voorzien in de behoeften als gevolg van natuurrampen en het conflict in Mindanao op de Filipijnen. De Commissie heeft de humanitaire gevolgen aangepakt van tropische cyclonen en droogte die verschillende eilanden in de Stille Oceaan hebben getroffen.
- **Amerika en Caribisch gebied:** de acties van de Commissie waren gericht op hulpverlening aan mensen die zijn getroffen door de binnenlandse en regionale gevolgen van de crisis in Venezuela, het gewapende conflict in Colombia, de complexe crisis in Haïti, het wijdverbreide georganiseerde geweld in Centraal-Amerika, Mexico en Ecuador. De humanitaire behoeften van ontheemden over het hele continent, de gevolgen van natuur- en klimaatrampen en acute voedselonzekerheid en ondervoeding werden aangepakt en er werd steun verleend aan de paraatheid bij rampen. De Commissie had aanvankelijk meer dan 81 miljoen EUR aan de regio toegewezen. Dit bedrag was tegen het einde van het jaar verhoogd tot 152,82 miljoen EUR.

De Commissie werkt samen met **ongeveer 220 partners** (waarvan er 118 werden gefinancierd via in 2023 ondertekende contracten — lijst opgenomen in bijlage II). 45,9 % van de financiering voor 2023 werd toegewezen aan niet-gouvernementele organisaties (ngo's), 43,3 % aan VN-organisaties, 10,6 % aan internationale organisaties en 0,2 % aan gouvernementele organisaties.

Adequate en doeltreffende humanitaire hulp bieden aan getroffen bevolkingsgroepen

Om **het multilateralisme en een op regels gebaseerde wereldorde te bevorderen**, heeft de Commissie haar humanitaire belangenbehartiging en beleidsontwikkeling op Europees en mondiaal niveau actief nagestreefd en daarbij gewerkt aan de prioriteiten die zijn vastgesteld in de mededeling over het humanitaire optreden van de EU[15]. Er is aanzienlijke vooruitgang geboekt met de uitvoering van de verbintenissen die zijn aangegaan in het kader van de **Grand Bargain**[16], met name inzake hoogwaardige financiering, contant geld

[15] COM(2021) 110 final, zie voetnoot 5.

[16] "The Grand Bargain".

en aanpassing aan de lokale situatie. Bijdragen aan de bundeling van financiële middelen op landenbasis[17] werden voortgezet, om aanpassing aan de lokale situatie en minder geoormerkte financiering te bevorderen. Er werd een model voor **programmatische partnerschappen**[18)] op langere termijn uitgerold, ter ondersteuning van benaderingen van wederzijds strategisch belang met twaalf nieuwe programmatische partnerschappen die zijn opgezet in 2023. Bovendien pleitte de Commissie voor een aanzienlijk grotere humanitaire financieringsinspanning en een betere verdeling van de verantwoordelijkheid tussen donoren, waaronder de lidstaten. In mei 2023 heeft de Raad van de EU in dat verband een vrijwillig streefcijfer vastgesteld dat de lidstaten en andere donoren moet aanmoedigen om 0,07 % van hun bruto nationaal inkomen vrij te maken voor humanitaire hulp.

Met betrekking tot het **beleid inzake humanitaire logistiek**[19)] is de Commissie de strategische, horizontale aanpak voor de toeleveringsketen blijven ondersteunen die in de conclusies van de Raad (9282/23)[20] wordt aangemerkt als cruciaal voor het dichten van de financieringskloof. In een in 2023 afgerond evaluatieonderzoek[21] is de waarde van deze strategie bevestigd en is aanbevolen om deze voort te zetten. De opleiding van humanitaire partners en de bevordering van goede praktijken, bewustmaking op hoog niveau en operationele begeleiding (inzake humanitaire logistiek) werden in 2023 voortgezet. Het onderwerp kwam ook aan bod op het Europees Humanitair Forum (EHF) 2023.

De operationele instrumenten van de **capaciteit voor de Europese humanitaire respons**[22)] werden in 2023 verder ontwikkeld, waardoor de Commissie partners kon ondersteunen en humanitaire hulp kon faciliteren, humanitaire goederen kon leveren en humanitaire hulpverleners kon vervoeren naar moeilijk bereikbare gebieden waar anders geen hulp kon worden geboden. In 2023 reageerde de capaciteit voor de Europese humanitaire respons op 16 crises die 15 landen[23] troffen, waarbij 56,58 miljoen EUR werd toegewezen voor het ontwikkelen en inzetten van de capaciteiten en diensten van de capaciteit voor de Europese humanitaire respons. Met name:

- 85 vluchten voor humanitaire luchtbruggen van de EU bereikten negen landen en vervoerden meer dan 3 880 ton humanitaire goederen;
- vluchten voor humanitaire luchtbruggen van de EU in zeven landen vervoerden meer dan 490 ton en 19 400 humanitaire hulpverleners;
- meer dan 840 ton uit de voorraden van de capaciteit voor de Europese humanitaire respons met een waarde van meer dan 4,4 miljoen EUR werd aan partners geschonken.

De Commissie maakte ten volle gebruik van haar **instrumentarium voor noodsituaties**, bestaande uit de Acute Large Emergency Response Tool (ALERT), het instrument voor de bestrijding van epidemieën, het instrument voor kleinschalige respons en het Disaster Relief Emergency Fund (DREF), en verleende voor 44,5 miljoen EUR humanitaire eerstelijnshulp aan onvoorziene gebeurtenissen overal ter wereld. Enkele voorbeelden van de toegewezen middelen:

- het instrument voor kleinschalige respons werd 18 keer geactiveerd, onder andere voor respons die werd geboden bij: de dambreuk bij Nova Kakhovka in Oekraïne, de cyclonen die Vanuatu, Bangladesh en de Filipijnen hebben getroffen, maar ook de overstromingen in Libië, Haïti en Peru;
- ALERT werd 14 keer geactiveerd voor de onmiddellijke respons op de

[17] Oekraïne, Afghanistan, Zuid-Sudan en Venezuela.
[18] Programmatische partnerschappen.
[19] Thematisch beleidsdocument van DG ECHO: *Humanitarian logistics policy*.
[20] Conclusies van de Raad over de financieringskloof voor humanitaire hulp, 22 mei 2023.
[21] Evaluatie van de humanitaire logistiek in het kader van de civiele bescherming en humanitaire hulp van de Europese Commissie, 2018-2022.
[22] DG ECHO: factsheet over de capaciteit voor de Europese humanitaire respons.
[23] Afghanistan, Burkina Faso, Democratische Republiek Congo, Egypte/Palestina, Kenia, Madagaskar, Mali, Armenië, Nepal, Niger, Somalië, Sudan, Tsjaad, Syrië, Oekraïne.

overstromingen die Pakistan, Somalië en Kenia troffen, evenals voor de respons op de gevolgen van de tropische cyclonen in Madagaskar, Mozambique, Malawi, Myanmar/Birma en Mexico en de aardbevingen in Turkije, Syrië, Afghanistan, Marokko, Nepal en Ethiopië;

- het instrument voor de bestrijding van epidemieën werd acht keer geactiveerd ter ondersteuning van de respons op het mpox-virus in de DRC, difterie in Nigeria, cholera in Malawi, Ethiopië, Zimbabwe, Sudan en Zuid-Sudan, en de brand die gezondheidsfaciliteiten in Bangladesh trof;
- de Commissie bood financiële ondersteuning aan 65 DREF-operaties die werden uitgevoerd door de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen (IFRC) in vijftig landen, onder andere in verband met de cholera in Afrika en met overstromingen en aardbevingen in Noord-Afrika, Zuidoost-Azië en de Stille Oceaan.

Voorts waarborgde DG ECHO in 2023 de toepassing en ontwikkeling van beleid, door aanbevelingen te doen aan partners voor hoogwaardige, samenhangende en verantwoorde door de EU gefinancierde humanitaire operaties.

Te midden van escalerende conflicten, hoge voedselprijzen als gevolg van de Russische aanvalsoorlog op Oekraïne, economische schokken en klimaatgebeurtenissen, wees de Commissie ongeveer 670 miljoen EUR[24] toe aan **voedselhulp, voeding en hongersnoodpreventie**, waarbij in totaal 8,3 miljard EUR werd vastgelegd voor 2021-2024 ter ondersteuning van de respons van Team Europa om de wereldwijde voedselcrisis aan te pakken.

Gezondheidsprojecten ontvingen 334 miljoen EUR ter ondersteuning van gezondheidsstelsels wereldwijd en voor het verstrekken van levensreddende medische zorg, met bijzondere aandacht voor de preventie van epidemieën, paraatheid en respons, en geestelijke gezondheid en psychologische ondersteuning en seksuele en reproductieve gezondheid.

DG ECHO is zich blijven richten op het beleid inzake **water, sanitaire voorzieningen en hygiëne**, waarbij werd gestreefd naar verbetering van de toegang tot veilig drinkwater, eerlijke sanitaire voorzieningen en hygiënediensten voor mensen die worden getroffen door humanitaire crises.

In 2023 bleef DG ECHO systematisch zijn steun betuigen voor het **IHR** door middel van publieke verklaringen en interventies op multilaterale fora en tijdens evenementen op hoog niveau, waarbij onderwerpen aan bod kwamen als humanitaire diplomatie, bescherming van humanitaire hulpverleners, stadsoorlog en betere naleving van het IHR om de humanitaire ruimte te waarborgen. DG ECHO is de dialoog tussen donoren, regelgevende instanties, lokale autoriteiten, humanitaire actoren en de particuliere sector blijven bevorderen om ervoor te zorgen dat aan alle hulpbehoevenden humanitaire hulp kan worden geboden. Voorts richtte DG ECHO zich op het versterken van het toezicht op schendingen van het IHR, onder andere door het versterken van de normen inzake gegevensverzameling en toezicht of het versterken van empirisch onderbouwde belangenbehartiging. DG ECHO lanceerde ook een eerste project om onmiddellijke, concrete en tastbare juridische, medische en materiële steun te verlenen aan humanitaire hulpverleners die het slachtoffer zijn van aanslagen.

DG ECHO is steun blijven verlenen aan de **overeenstemming van de beperkende maatregelen van de EU met het IHR**, om het consequent opnemen van humanitaire uitzonderingen, met name humanitaire vrijstellingen overeenkomstig Resolutie 2664(2022) van de VN-Veiligheidsraad, in EU-sanctieregelingen te bevorderen. In 2023 werd de humanitaire vrijstelling ingevoerd in ongeveer dertig EU-sanctieregelingen, waaronder die tegen Myanmar/Birma, Nicaragua, Niger, Sudan, Syrië,

[24] Hoger dan de gemiddelde financiering van 530 miljoen EUR/jaar in de periode 2019-2021.

Venezuela en Jemen.

De Commissie wees 15 % van haar financiële middelen toe aan **beschermingsactiviteiten**, aangezien de **aandacht voor de meest kwetsbaren** een belangrijk punt van zorg en een prioriteit bleef als gevolg van de aanhoudende schendingen van het IHR, de wijdverspreide risico's en gewelddaden. Gender en leeftijd, alsook de inclusie van personen met een handicap[25], werden in alle sectoren van de steunverlening geïntegreerd, en alle vormen van geweld tegen kinderen werden systematisch aangepakt. Er werd meer aandacht aan conflictgerelateerd seksueel geweld besteed naar aanleiding van waarnemingen in verschillende recente en nog steeds voortdurende crises. De Commissie versterkte haar activiteiten voor een betere bescherming van kinderen, met inbegrip van belangenbehartiging, en schetste de specifieke behoeften van kinderen in gewapende conflicten. De Commissie zette zich actief in voor het Global Protection Cluster en bleef een actief lid van de oproep tot actie ter bescherming tegen gendergerelateerd geweld in noodsituaties.

De Commissie is de nadruk blijven leggen op **onderwijs in noodsituaties** en is blijven investeren in onderwijs op het ambitieuze niveau van 10 % van de jaarlijkse initiële EU-begroting voor humanitaire hulp. Dienovereenkomstig werd 162 miljoen EUR verstrekt ter ondersteuning van de toegang tot een veilige en kwalitatief hoogwaardige leeromgeving voor kinderen en jongeren die door crises zijn getroffen.

Om de koolstofvoetafdruk en de milieuschade van humanitaire hulp te verminderen, werden **minimale milieuvereisten en -aanbevelingen** in 2023 verplicht voor alle door de EU gefinancierde hulpoperaties[26)]. In 2023 werden ook nieuwe vrijwillige milieu-indicatoren beschikbaar gemaakt om partners te helpen de minimale milieuvereisten in hun projecten tot uiting te brengen. De EU werd ook de eerste verlener van financiële steun voor het secretariaat van het klimaat- en milieuhandvest voor humanitaire organisaties (200 000 EUR).

De Commissie is ook in 2023 doorgegaan met het versterken van haar steun aan paraatheid bij rampen[27)], om **de paraatheid voor gelijktijdige gevaren en anticiperende maatregelen** te bevorderen. Naar aanleiding van de verklaring van de Topconferentie EU-Latijns-Amerika/Caraïben in 2023, waarin het belang van internationale samenwerking op het gebied van rampenparaatheid en rampenrisicobeheersing werd erkend, heeft de Commissie bovendien gewerkt aan de voorbereiding van een memorandum van overeenstemming ter bevordering van activiteiten ter ondersteuning van de internationale samenwerking tussen de EU en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied inzake rampenparaatheid en -preventie, en van informatie-uitwisseling en opleidingsmogelijkheden. In 2023 is meer dan 78 miljoen EUR toegewezen aan gerichte activiteiten op het gebied van rampenparaatheid. 32,3 % van de door de EU gefinancierde humanitaire operaties bevatte elementen van rampenparaatheid[28)].

DG ECHO ontwikkelde in 2023 ook een mix van **communicatieactiviteiten** om de publieke en de politieke steun voor de humanitaire hulp van de EU op een hoog peil te houden, op basis van een narratief van solidariteit binnen de EU. Zo publiceerde DG ECHO een reeks centrale en lokale persberichten (in samenwerking met partners op het gebied van humanitaire hulpverlening) en hervatte het zijn reeks bezoeken ter plaatse met Europese journalisten. DG ECHO voerde in 2023 de **campagne op het gebied van humanitaire hulpverlening "Education, no matter what"**, waarmee het recht op kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen, ook in noodsituaties, werd bevorderd en meer dan

[25] In overeenstemming met het richtsnoer *"The Inclusion of Persons with Disabilities in EU-funded Humanitarian Aid Operation"*.

[26] Guidance on the operationalisation of the minimum environmental requirements and recommendations for EU-funded humanitarian aid operations.pdf (europa.eu).

[27] Uitvoering van de in 2021 vastgestelde aanpak (Richtsnoeren van DG ECHO over rampenparaatheid).

[28] Dit cijfer is gebaseerd op een herziene methodologie, die uitsluitend is gebaseerd op de verslaglegging door de humanitaire partners van de EU en mogelijk geen rekening houdt met de inspanningen om rampenparaatheid te integreren in andere operationele sectoren.

29 miljoen mensen in 14 lidstaten werden bereikt. Met betrekking tot **digitale media** was er sprake van een toename van het aantal volgers van de sociale-mediakanalen (+5,71 %) en een aanzienlijke stijging van het aantal impressies op sociale media (+26,4 %), terwijl de website van DG ECHO de mijlpaal van 2 miljoen bekeken pagina's bereikte.

Evaluatie van eventuele externe beoordelingen van specifieke acties

De evaluatiediensten van de Commissie zijn verantwoordelijk voor het aansturen, coördineren, controleren en rapporteren van de evaluatiefunctie. Zij produceren tijdige evaluatieresultaten van hoge kwaliteit om bewijsmateriaal aan te leveren voor een geïnformeerde besluitvorming en verantwoordingsplicht. De evaluaties kunnen geografisch of thematisch zijn, of gericht zijn op een specifiek partnerschap. Bijlage III bevat een lijst van in 2023 voltooide evaluaties en van lopende evaluaties.

RELEVANTE LINKS

- Algemene informatie over DG ECHO:
  http://ec.europa.eu/echo/en
- Financiële gegevens over de werkzaamheden op het gebied van humanitaire hulp van de Europese Commissie in 2023:
  Financing decisions (HIPs) 2023 - Europese Commissie (europa.eu)
- Operationele informatie over voorgaande jaren:

  European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations | Europese Commissie (europa.eu).
- Jaarlijks activiteitenverslag 2023:

  Jaarlijks activiteitenverslag 2023 DG ECHO (europa.eu)
- Jaarlijks beheers- en prestatieverslag 2023:

  Annual management and performance report 2023 - Europese Commissie (europa.eu)
- Evaluatieverslagen van DG ECHO:

  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en
- Gegevens over financiering van humanitaire hulp door de Europese Commissie en de lidstaten:

  Home - Europese Commissie (europa.eu)